

20-й ФІЛОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР

16 грудня 2016 р. в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбудеться 20-й філологічний семінар "Теоретичні й методологічні проблеми літературознавства". Тема семінару "Театр літературного процесу: теорія і дійові особи". Семінар відбудеться за адресою: м. Київ, бульвар імені Тараса Шевченка, 14. Початок роботи о 10.00, завершення – о 17.00 години. Вимоги до учасників семінару – стандартні: паперовий і електронний варіанти доповідей подаються в день проведення семінару. Заявки тем прийматимуться до 1 грудня 2016 р. на електронні адреси: pbernadska@gmail.com або naenko@voliacable.com. Матеріали семінару будуть опубліковані у 20-му випуску збірника "Філологічні семінари", який засвідчено ДАК України як фахове видання. Витрати, пов'язані з проведенням семінару та публікацією збірника, за рахунок учасників.

КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА ВАЛЕР'ЯНУ ПІДМОГИЛЬНОМУ

24-25 березня 2016 р. у Дніпропетровському національному університеті ім. Олеся Гончара відбулася III Всеукраїнська конференція "Проза Валер'яна Підмогильного в контексті української літератури ХХ століття", приурочена до 115-ї річниці від дня народження письменника. За проблематикою вона логічно продовжує дві попередні Підмогильнівські конференції, проведені в ДНУ ім. Олеся Гончара в 2001 і 2011 рр. Роботу наукового зібрання відкрила декан факультету української й іноземної філології ДНУ ім. Олеся Гончара *І. Полова*. Учасників конференції – літературознавців, письменників, учителів Дніпропетровщини і студентів-філологів ДНУ ім. Олеся Гончара привітав ректор, чл.-кор. НАН України *М. Поляков*.

Питання інтелектуалізму прози В.Підмогильного, модерністичність поетики його художньої реалізації в контексті екзистенціалізму та імпресіонізму були предметом інтерпретацій у доповідях науковців на двох пленарних та секційних засіданнях. Зокрема поглиблене наукове осмислення текстів прози В. Підмогильного у фокусі його модерністського світосприйняття і світовідтворення було оприявлене в розвідках *Р. Мовчан* (Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України) "Проза Валер'яна Підмогильного в контексті українського модернізму 1920-х років", *А. Степанової* (Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля) "Естетика ресентиментності в романі В. Підмогильного "Місто", *С. Жиґун* (Київський університет ім. Бориса Грінченка) "Класово-божевільні" у творах В. Підмогильного та Б. Антоненка-Давидовича", *Н. Олійник* (ДНУ ім. Олеся Гончара) "Екзистенційність хронологу в повісті В. Підмогильного "Остап Шаптала", *Н. Завертальюк* (ДНУ ім. Олеся Гончара) "Концепція повстанства в прозі В.Підмогильного", *О. Шаф* (ДНУ ім. Олеся Гончара) "Тема маскуліності в малій прозі В. Підмогильного: специфіка художнього втілення" та ін. В аспекті контактено-генетичних зв'язків української і грузинської літератури 1920-х рр. визначено модерністичні тенденції поетики прози В. Підмогильного в статті *М. Бабухадії* (Тбіліський університет, Грузія) "Модерністичні пошуки в українській і грузинській літературах 20-х років ХХ ст.", що була репрезентована у стендовому форматі. Викликала інтерес і розвідка докторанта Інституту філології КНУ ім. Тараса Шевченка *В. Даниленка* "В.Підмогильний у дзеркалі постколоніальної критики", подана в такому ж форматі.

У ракурсі типологічних зіставлень розглядалася специфіка текстового світу В. Підмогильного та індивідуальності його художнього відтворення в доповідях *С. Ленської* (Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка) "Життя "колишніх" в українській малій прозі 1920-х рр. ("Історія пані Івґи" В. Підмогильного, новелістика С. Жигалка, І. Андрієнка та ін.)", *І. Кропивко* (ДНУ ім. Олеся Гончара) "Антропологічні аспекти інтерпретацій модерністських та постмодерністських текстів (на матеріалі творів В. Підмогильного, М. Кідрука, М. Вітковського, О. Токарчук)", *Л. Стрюк* (Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ "Криворізький національний університет") "Позиція автора та засоби її художнього вираження у творах В. Підмогильного "В епідемічному бараці" та

М. Хвильового “Бараки, що за містом”, О. Тимофеевої (Криворізький коледж економіки та управління ДВНЗНЕ ім. В. Гетьмана) “Особливості психологізму в малій прозі Валер’яна Підмогильного та Льва Скрипника”. Стильові доміанти мистецького інструментарію художнього відтворення світу і людини у світі були предметом доповідей доцентів ДНУ ім. О. Гончара А. Тараненко (“Особливості художнього зображення особистості в оповіданні В. Підмогильного “Добрий Бог”), Т. Кедич (“Особливості портретування в малій прозі В. Підмогильного”), І. Пасько (“Функції художньої деталі в малій прозі В. Підмогильного на тему голоду 1921-1922 рр.”) та ін.

Творча діяльність В. Підмогильного в координатах французької літератури, позначена індивідуальністю особистісного вибору письменника та його інтелектуалізмом, знайшла своє висвітлення в доповідях І. Кіркоської (ДНУ ім. Олеся Гончара) “Роль перекладацької спадщини Валер’яна Підмогильного у формуванні художнього світу української літератури 20-х років ХХ ст.”, письменниці Л. Степовички “Французький слід у творчості й житті В. Підмогильного”, А. Найдю (Дніпродзержинський технічний університет) “Екзистенційні тенденції в перекладацькій діяльності В. Підмогильного”, К. Корнілової (ДНУ ім. Олеся Гончара) “Семіотика міського простору: художні паралелі (на матеріалі творів “Місто” В. Підмогильного та “Юлія, або запрошення до самовбивства” П. Загребельного)”.

Не обійшли увагою учасники конференції і питання своєрідності художнього відтворення в малій прозі В. Підмогильного топографії життєвого простору її героїв, ідентичного простору автора, безпосереднього свідка і літописця історико – революційних подій на Катеринославщині 1917 – 1920 рр. Доповідь О. Галича (ДЗ “Луганський національний університет ім. Т.Г. Шевченка”, м. Старобільськ) “Валер’ян Поліщук і Катеринослав” була побудована на архівних матеріалах біографії письменника (стендовий формат). Аспекти психології творчості В. Підмогильного, зорієнтованості її художньої поетики на літературний контекст Заходу були презентовані крізь призму естетичних категорій у виступах докторанта КНУ ім. Тараса Шевченка В. Галацької (“Трагіко-драматична концепція дійсності в повісті В. Підмогильного “Остап Шаптала”), доцента ДНУ ім. Олеся Гончара О. Гонюк у співавторстві зі студенткою Ю. Резніченко (“Художня реалізація проблем адаптації військових до мирного життя в оповіданні “Військовий літун” В. Підмогильного і повісті А. Головка “Можу”), доцента ДНУ ім. Олеся Гончара С. Полякової (“Стильові доміанти оповідей в новелах В. Підмогильного Катеринославського періоду”) та ін.

Усі доповіді й виступи об’єднувало тяжіння до поглиблення літературознавчого осмислення прози В. Підмогильного, її зорієнтованості на сучасність. Експонувалися також виставка видань творів письменника “Полинова зоря Валер’яна Підмогильного” (наук. бібліотека ДНУ ім. Олеся Гончара) та ілюстрацій до творів митця, виконаних студентами ФУІФМ ДНУ ім. Олеся Гончара. Своєрідним оформленням пленарного засідання стали перегляд фільму “Розстріляний. Відроджений”, створеного викладачами і студентами-філологами, та вистава “Військовий літун” (сценарій – доц. І. Пасько, режисер – доц. О. Гонюк).

Підводячи підсумки роботи конференції, її учасники схвалили напрямки дослідження творчості В. Підмогильного й наголосили на подальшому науковому осмисленні феномена В. Підмогильного в його модерністичному дискурсі. Матеріали конференції будуть опубліковані найближчим часом у науковому збірнику “Таїни художнього тексту (до проблем поетики тексту)”.

*Нінель Заверталюк, Наталя Олійник
м. Дніпропетровськ*

Отримано 25 квітня 2016 р.